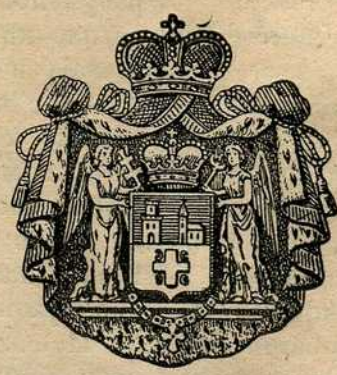

СРПСКИ СИОН

Год. IX.

Број 50.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Свевост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 12. децембра 1899.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Окружница-наредба

Његове Светости преузв. госп. патријарха српскога, као председника св. архијерејскога синода, у предмету обустављања примене и односно извршења „Дисциплинарних правила“ за прав. српско мирско свештенство у митрополији карловачкој, обнародованих у овогодишњем 32. бр. „Срп. Сиона“ — упућена у истој наведеним форумима.

М. 656. ex 1899. преде. син.

Обзиром на заузето становиште високе краљевске уг. владе, садржано у високом отпису преузв. г. кр. уг. министра-председника од 18. децембра 1899. бр. 15.820. П./М. П., да одлуком св. архијерејскога синода од 29. марта 1899. бр. М. 196. Син. 23. установљења, прописана и у 32. бр. „Српскога Сиона“ од ове године ради ступања у живот обнародована „Дисциплинарни правила за православно српско свештенство у опсегу православне српске митрополије карловачке“ добијају закон-

ску крепост и односно могу се у живот увести тек по полученој превидној санкцији Његова Величанства — позивно на овопредметну окружницу од 29. марта 1899. бр. Ад М. 196. Син. 23. умољавамо преосвећену господу епископе-дијецезане и односно упућујемо архијерејезанску и све остале епархијске конзисторије и митрополитски црквени савет, да примењивање односно извађање горњих дисциплинарних правила *одмах* обуставе тако, као да иста нису ни обнародована, услед чега наступа оно стање, које је у овом погледу било пре, сада неважећег, обнародовања.

У Карловцима 9. (21.) децембра 1899.

Георгије с. р.
Патријарх.

Његова Светост, православној Архиепископији Карловачкој, Митрополит и Патријарх српски, преузвишени господин Георгије Вранковић, благоизволео је свршенога богослова и постављенога администратора парохије у Нерадину, Драгутина Драгојевића, рукоположити дана 5. децембра за ђакона, а 6. децембра за презвитера.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Проповед на св. Николу.

Говорио у саборној цркви карловачкој Др. Георгије Летњ, професор богословије.

„Ово је страшно место! Ово је кућа Божја и врата небесна!“

Ове речи рекао је праотац Јаков за оно чудно место, на којем је снιο лествице, где се дижу од земље до неба, по којима су анђели Божји силазили и узлазили.

Ове речи треба сваки Хришћанин да изусту, када ступа у храм овај свети. Јер је ово доиста страшно место! Ово је кућа Божја и врата небесна!

Пре много година — у половини прошлог века — на данашњи дан, дан освећења храма овог, сијнули су зраци милости са престола Свевисњег на ово мило место. Сишао се Господ Саваот са висина својих небесних и уселио се у дом овај у средини вашој. Дошао је, да вам буде првосвештеник, да службу Његову похађате, освећење и благослов од Њега примате. Дошао је, да вам буде учитељ и науку Његову да обгрлите. Дошао је, да вам буде цар и заповести Његове да слушате и испуњавате.

У овом дому Божјем јесу врата, која једино на небо воде и кроз која јури благодат слабостима људским. У овом дому положена су наша највећа блага на овоме свету; овде су смештене и све наде наше. Овде је све велико, све страшно и све чудновато!

Благо народима под сунцем, кад имају код себе место таково! Благо онима, који имају код себе Цара Свемогућег, Учитеља Свезнајућег, Првосвештеника Свемилостивог Оца и човекољупца Сведоброга.

Па зар неје за ову парохију знаменит онај дан, када је толику милост од неба добила. Зар неје данас слава велика, кад елавимо дан тај, освећење храма овог?

Благодарисмо ево Доброти Божјој, прослависмо и преузносисмо Свемогућство и Премудрост Његову, помолисмо се Сведржитељу, да нам никад не ускрати љубави Своје неизмерне, призвасмо заштит-

ника овог храма, светог оца Николаја, да нас и од сад заступа.

Али то још неје доста. Треба да се поучимо. Успомену овог дана треба да разумемо. У низу годишњих празника, који се као књига непрестано по реду прелиставају и износе пред верне ради сећања и поуке њихове, — овај дан је знаменит листак, који нам пружа мајка Црква, да га сви ми прочитамо на данашњи дан. Добра ова мајка са данашњом славом хоће да поучи парохијане и све овде присутне I. шта нам вреде храмови Божји и II. шта смо дужни чинити према храмовима овим.

Прочитајмо листак овај, саслушајмо речи брижне мајке и до дна срца нашег урежимо!

I.

Љубезни Хришћани! Храмови Божји од велике су среће и благослова по род људски. Храм Божји јесте небо у маломе, које се на земљу спушта, да човека са собом подигне. У њему долазимо у додир са Господом Саваотом, окруженим невидљиво са анђели. Свудаприсутни Неограничени Господ ради нас ограничених бира Себи место, где Му нарочито треба приступати. У њему врши Он своје спасоносно дело као а.) Првосвештеник, као б.) Учитељ и в.) Цар Наш.

а.) Као Првосвештеник дели нам благодат са овога места и освећује нас. Као што сунце озарава свет, тако из ове зграде сипа благодат на сав град наш, на личности и на ствари: на домове, циве, поља, винограде наше.

Када се роди човек јадник, да се бори са грехом и паклом ходећи узаном стазом врлине посред понора греховног, доносе нејако одојче пре свега овамо. Добра и брижна мајка Црква дочекује чедо раширеним рукама, узима га у наручје своје, пере га у светој купци крштења од проклетог прародитељског наслеђства, које као бољетица тешка душу притискује и меће га у света и спасоносна недра своја.

Тако опрано водом и Духом дете своје, које је сада беље и од сунца, Црква Христова миром светим помазује. Дарива га са седам дарова и девет плодова Духа

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Светог и Животворећег, са дарови небесни од вредности вечне, да се чедо крепи и душом и телом и живи до века.

У храму Божјем крштени смо и миром светим помазани. На том месту опростили смо се проклетства и смрти вечне, помирени смо с Богом Свемогућим, постали смо деца Његова, браћа Христова, храмови Духа Господњег, постали смо наследици царства небесног. Ово је место важније од онога, где смо се родили, где смо срећу ма какву, доживили или част велику постигли, где смо ма и круну царску на главу метули.

У овом дому, испуњеном Духом Светим, освећује се човек од колевке па до гроба свога; храни се храном живо, снажи против греха, лечи од болести и душе и тела и спрема за смрт страшчу, за суд неумитни и живот загробни у вечности неизмерној. Кад одрасте човек, Црквом освећени, врло често хоће да поклизне, или се спотакне и падне, грех га обхрва са искушењима слатким, ал' отровним, благодат изгуби, анђела чувара од себе одгони проклетство и пропаст на себе навуче. Пропао би јадни грешник у том глибу, да није овог места, где се помоћ пружа, да није руке мајке Цркве, која га излечи. У светој тајни покајања у овом дому Духом Светим и Огњеним спаљујемо грех и хрђу с душе, те ова наново засија у светињи својој.

Али највеће освећење прима човек пред олтарем на царским дверима у најчуднијој и непостижној тајни Светога Причешћа, у којој највећу светињу у себе узима и залог бесмртности за душу и тело с тиме задобија.

А шта да рекнемо за ону моћну тајну, с којом се у овом дому веза брачна снажно везује, с којом се даје помоћ за срећу у браку, освећује огњиште, пова породица, извор новог живота, а ш њоме и све друштво човечанско?

Али посебно у овом храму наше митрополитске столице потиче са неба силно благодат и у све српство онострано разлева се. Овде примише многи архијереји наши благодат Духа Свеог са влашћу апостолском и разнесе ју у све стране

српства нашег. Кроз овај главни спроводник прошла је бујица благодати, разлила се на архијереје, преко ових на јереје, а преко ових на све цркве и опћине наше. Сви имају део од светиње, која је овуда протекла, одавде пренета. Осим тога сав клир ове дијецезе овде прима власт и тајанствену помоћ за службу своју у тајни свештенства. Ово је мати црква не само дијецезе ове, него целе наше митрополијске области.

Осим светих тајана врше се овде и друга многобројна освећења и личности и ствари потребних. Али што још особито одликује ово место, јесте света и божанствена литургија, на којој се приноси Богу бескрвна, најдрагоценија и најмилија жртва за све живе и умрле. Света литургија јесте слика раја. На њој је све величанствено и свечано, све небесно, тајанствено, божанствено. Песма анђеоска одјекује силно у души нашој, миомирна околица подиже нас, животна попечења нестaju из вида, срце осећа и ужива у напред сладости рајске, благодат се силно, обилно разлева. Богати су плодови ове жртве знамените. Греси се праштају, врлине расту, пороци опадају, искушења слабе, страсти ћуте, болесни се лече, пали подижу, слаби јачају.

И све се то догађа на овом месту, где сада стојимо.

б.) Али храм Божји још је и школа паша, у којој нас учи Учитељ Свезнајући науци најпотребнијој и мудрости вечној. Овде се чита и проповеда свето еванђеље, ризница блага духовног, певају се песме духовне и молитве читају, из којих учимо Бога прослављати, Њему благодарити и с успехом молити се. Какав благослов разлева се са придикаонице или са амвона! Незналица ће се научити, грешник на прави пут извести, праведник ће се охрабрити, поправиће недостатке и све бољи бити. Обасјаће сунце сваког, који силом очи не затвара. Ум ће им се осветлити, срце им се загрејати.

Бачено одавде семе пројурине ко мач од две сеченице кроз душу и срце, смрвиће греховну кору и донеће онде струког плода. Здрава наука расплодиће

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

са овога места у друштву широм и остаће у наслеђству и потомству нашем. Ово што слушате, казаћете другом, сроднику и знанцу, слуги и детету, ови пак говориће даље и реч Божја, одавде речена, донеће тада у истини плода струкога.

в.) Осим свега тога ово је место и царска палата, место нарочито цара Свемогућег. Пред престо Његов овде можете свагда ступити, изнети жалбе и невоље и помоћ тражити. Легеон херувима, серафима и анђела престолних стоје онде невидљиво, да изврше с места вољу Саваота и да вам помогну. Ту ће вам се поделити правда, ту ћете добити милости, ту утехе, када вас сав свет напустио буде. Ово је дом уточишта од светских неудаћа. Ово је пристаниште тихо, које постави Господ посред мора греховнога. Овамо ћете се спасти од бесних вала узбурканих страсти, од вртлога животнога. Овде буре нема, овде је мир и задовољство. Около свугде бесни олуј, заплускују силно вали, али је Господ рекао, да овом месту ни врата од пакла нахулити не ће.

Ето љубезни! толико нам вреде храмови Божји! Да немамо овог дома светог, значило би за душу толико, као да немамо јарког сунпа за тело наше. Изгубили би се у мраку, смрзли би се, пропали би!

II.

Па шта смо дужни од своје стране чинити храмовима Божјим? Како ћемо показати, да ценимо значај њихов? Како ћемо се показати благодарнима на свима добрима, која ш њима добијамо?

а). Пре свега дужни смо дом Божји подизати у средини нашој, украшавати га достојно палати Свемогућег Цара Небеснога и у реду држати га; сиромашним опћинама по могућству на цркву прилагати, јер је ово заслужно дело милости хришћанске. Будимо дакле митори, будимо приложници, дарујмо од сваке добити по нешто на цркву, од сваког плода пренисемо део један, јер на сваки рад ваш и сваки успех благослов је одавде изишао. Велико је пред људима дело, цркве по-

дизати, а пред Богом то је знатна задужбина!

б). Али неје доста храмове подићи и њих украсити, него се требаш њима користити. Треба тачно похађати цркву, учествовати редовно при светом богослужењу и светим тајнама уредно приступати. Не смемо бегати од благослова, дарове храма одбацити и помоћ Божју презирати. Немојмо се лењити, немојмо се ничим извињавати. Леност ће се, као главни грех од Бога казнити, а извина не ће нам вредити. Имаш посла много, нека је истина; али кад те Господ зове, све ћеш оставити. Јер какав је онај слуга, који себи пре угађа, него господару своме? Не мислите, да време губите. Труд ваш у храму Божјем наплатиће Господ неизмерно и за тело и за душу вашу. Удесите у напред све послове ваше. А када вас звона у име Бога овамо позову, збаците са себе све окове брига и послова ваших и овамо силно потеците. Само је ово пут, који на небо води, а другога нема. Само су овде врата од раја вечнога.

Послушајте речи ове сви ви, који за време богослужења по улицама и крчмама грехе гомилате; очеви, мајке, одборници, скупштинари, занатлије, господари, који дужност своју напуштате и пример својима и другима не пружате. Почујте и ви удружења и задруге добротворне. Дужност је ваша примером учити и грешнике исправљати, чинити дела милости душевне више нег' телесне. Слушај и ти драга омладино, будућност је у рукама твојим. Обратите се одмах, који сте од Цркве стпали, осим тела овог немате живота. Поучите се и ви млаки, неодлучни који у цркву само завирите, с једним оком у храм и небесне ствари погледате, а с другим на свет пун обмана, слатких уживања и ви који стојите на врати, да се осигурате и из цркве што пре умакнете. Не бегајте тужан од храмова светих, та неће се ваљда над вама срушити. Пазите добро драги карловчани, ви имате красне храмове, свечано богослужење, умилно појање. Осуда ваша биће тим још већа, ако у храм Божји ретко долазите.

в). Али неје ни то доста храмове Бо-

жје само похађати, него морамо и дарове, који нам се у храму пружају, у срца наша примити. Отворите срца ваша оној благодати, која се разлива са олтара, амвона, придикаонице. Слушајте пажљиво молитве и песме, о њима размишљајте и њих осећајте. Реч Божју пазите са страхом и трепетом, јер то су закони, то је воља Цара над цареви. Одбаците све земаљске бриге и нечисте ствари и бјудите у души само свете мисли, а у срцу само свете есећаје. Молите се духом и истином Богу, Њему благодарте и Њега славите.

При том пак гледајте, да вашу побожност и спољашње покажете. Стојте сви озбиљно и вазда скрушено. Нека се види на лицу и очима, на држању тела и кретању, да се ви молити. Те када ближњи у храм овај ступи, нека се поучи очигледно на примеру вашем; по угледу вашем нек' се и сам скруши, на колена падне.

Али многи на жалост не ће да чине тако. Смеју се, окрећу, ногама лупају, без потребе снажно храчу, мисли грешне гаје. Донесу само тело у цркву, а душу и срце код куће, или на пијаци често остављају. Пљују по цркви и светињу руже, храм Божји обесвећују, место да га целивају и сузама натапају. Забављају се, разговарају се као у позоришту, као да немају то другде чинити. Нисте ли никад чули, да птице које у лету своје толико цвркућу и роде, које клепећу, када дођу над висове горске, од једном занеме. Боје се кукавне, да се оро не пробуди и да их не щеча. А зар овде пред Судијом Вечним, који сваки тренут може пред суд душу од нас затражити — зар да не престане сваки жагор, свака раскалашност? Да љубезни! Заиста мало се њих данас у цркви Богу мало, све мање њих зборнике доноси. Долазе овамо из пукe навике, да некога виде, ил' да се покажу, да гледе представу, те да критикују појање, служење. Неки пак у гордости својој кадикад се јаве, у цркву долазе и мисле тужан да тиме љубав чине свештенику, клиру, можда и самоме Богу Великоме. Многи долазише са малим гресима, отидоше са страшно великим. Хиљаду пута многи овде беху,

ал' користе никада никакве дома не понеше.

За то љубезни! нека у будуће у свему овом све на боље иде. На данашњи дан славе пренимо се, сетимо се на дужности наше и задајмо у себи чврсту реч, да ћемо и словом и делом у сваком положају нашем на том поради, да нам се храмови у реду држе, од свију поштују, да се цркве похађају и благослов одавде разноси!

Покажимо се достојни милости Божје неизмерне, а за добра, која с храмови имамо, вазда благодарни!

Ово су речи, које управља на вас на данашњи дав света Црква ваша. Ово су савети ваше брижне мајке. Запамтите речи ове и свагда вршите! Разнесите науку ову свима редом, расплодите семе ово, да донесе стострукога плода! Сећајте се свагда, шта сте данас Богу обећали; кад звона зазвоне, кад поред светог храма гологлави пролазите и кад у дом овај на молитву долазите!

Са тим мислима у души, са том одлуком снажном нека вам је сретна слава и за вечност спасоносна. Амин!

Катихетична предавања

Арсенија Царевскога

удешена према пространом хришћанском катихизису православне цркве.

Превео с руског Вељко Лукић парох.

(Наставак).

VII.

Бог је дух вјечан и непромјенљив.

— *Господе! ти си нам уточиште од кољена до кољена. Прије него се горе родише и сазда се земља и васељена и од вјека и до вјека ти си Бог. Пс. 90. 1—2;*

— *Али ти си тај исти и године твоје не ће истећи. Пс. 102. 27;*

— *Сваки добри дар и сваки поклон савршени од озго је, долази од оца свјетлости, у којег нема промјенљивања ни мијењања видјела и мрака. Јак. 1. 17;*

— *Јер отац мој и мати моја оставише ме; али Господ прихвати ме. Пс. 27. 10;*

— *Не любите свијета и што је на свијету. Ако ко љуби свијет, нема љубави очине у њему;*

јер све што је на свијету, тјелесна жеља, и жеља очију, и понос живота, није од оца, него је од овога свијета. И свијет пролази и жеља његова: а који твори вољу Божју, остаје до вијека. I. Јов. 2. 15—17.

Света историја свједочи нам, да је Бог често бесједио са Мојсијом. Мојсија је при томе разговору чуо глас Божји, али не видје самога Бога и славе бића његова. Међу тијем жељаше он врло да види Бога и за то га једаред мољаше, да му покаже славу своју. Но Бог му на то одговори: „лица мојега не можеш видјети, јер човјек не може видјети мене и остати жив.“ На тај начин не можемо ми људи све док живимо и радимо овдје на земљи видјети Бога непосредно у свој његовој божанственој слави. А то је с тога, што Бог живи, како прије рекосмо, у свјетлости, којој не може да приђе нико од људи. Но за то је Бог испунио жељу Мојсијеву, али на други начин, различан од онога како мољаше Мојсије. Господ му на име заповједи да се успне на гору Синај и сам сиђе к њему онамо. Ту прође Бог мимо њега у облаку и Мојсија чу глас Божји који му говораше: „Господ, Господ Бог човјекољубиви и милосрдни, дуготријеливи и многомилостиви и истинити“. Тијем ријечима бијаше Мојсији откривено сакривено биће Божје, које лежи у љубави, толико утјешној за све гријешнике. Мојсије, чувши те ријечи, паде на земљу и благослови Бога.

Као год што је Мојсије желио да види Бога, тако исто желимо и ми да видимо славу Божју, али то је не могуће за наше тјелесне очи. Али као год што је открио Бог Мојсију, тако је нама открио неопходне за нас појмове о слави свога бића кроз ријеч своју. Из ријечи Божје знамо ми баш да је Бог дух.

Вјечни и непромјенљиви, свемогући и сведасушти, свезнајући и премудри, најсветији и најправеднији, истинити и вјерни, да је најсавршенија љубав, и по томе: преблаг и најмилостивији, најмилосрднији и дуготријеливи.

Сва та својства Божја размотрићемо сада свако посебно. Почећемо са вјечношћу и непромјенљивошћу Божјом, јер ми као Хришћани вјерујемо и исповиједамо, да је Бог *дух вјечан и непромјенљив*. Еле шта ми тијем каујемо кад називамо Бога *вјечнијем*?

Прве ријечи, којима почима Библија, гласе овако: „у почетку створи Бог небо и земљу.“ Небо и земљу, створи дакле Бог. Бог је *творца* свијета, а свијет — његова творевина. Но пита се шта је морало прије постојати — да ли *кућа* или *градитељ* који сагради кућу? Јасно да је морао градитељ постојати прије куће. То се даде лако примијенити на Бога — творца и његову творевину. Творац постојаше прије своје творевине; Бог постојаше прије свијета. „Господе! ти си нам ушочишће од кољена до кољена. Прије него се горе родише и сазда се земља и васељена, и од вијека до вијека ти си Бог,“ тако казује о томе псалмопојак Давид. Горе, земља и васељена *родише* се по његовијем ријечима, то јест оне имају почетак постојања свога, тек један Бог *нема* почетка, он увијек бијаше и јест Бог „од вијека“, од *вјечности*.

Даље у I. посланици Тимотији гл. 6. ст. 16. вели се о Богу: „који сам има *бесмртност*, и живи у *свјетлости* којој се не може *присуштити*, којег нико од људи није видео, нишпи може видјети, којему *част* и држава *вјечна*“. Бесмртном је противположено смртно. У човјека н. пр. смртно тијело: кад он умире, престаје да живи, распада се и претвара у прах. Међу тијем није тако са душом: она и послје тога што умре тијело живи и на даље, рашта је називамо бесмртном. Но то своје бесмртно биће нема душа, као год и сви дуси, сама од себе, већ од онога, који једини има бесмртност. Ето за што се, кад велимо и о Богу да он једини имаде бесмртност, тиме не изражава ништа друго разма једино то, да он не ће ни када престати постојати, и да ће *увијек бити*. На тај начин вјечност Божја има као двије стране: ако се бацимо у *прошло* вријеме, које лежи *иза нас*, онда ће израз: *Бог је вјечан* значити: Бог нема почетка, он је *увијек био*. Ако ли се пак винемо у вријеме *будуће*, које је *пред нама*, онда ће тај израз значити: Бог не ће никада престати, он ће *увијек бити*. Еле: Бог нема ни почетка ни краја свога битисања, или иначе: *он је увијек био и увијек ће бити*; то ми баш и изражавамо кад називамо Бога вјечнијем, а то исто изражава и псалмопојак кад вели: *прије него сазда земљу и васељену, од вијека и до вијека ти си Бог*“.

То је дахко изрећи. Но ни један створени
ум човјечији није кадар да схвати вјечност
Божју. Некада је живео цар један, који често
размишљиваше о вјечности, али је не могао
никако да појми. Једаред јавише му, да се у
царевини његовој налази једно пастирче које
врло разумно одговара на сва најч’ стављена
питања. Цар позва к себи тог дјечака и за-
пита га: “речи ми, дијете, како траје дуго
једна секунда у вјечности? Дијете се мре
замислити, па за тијем рече: “у земљи једној,
попонарду, има гора једна од самог дралог
камена, седам врста висока, седам врста ши-
рока и седам врста дугачка. К тој гори до-
дијете једаред послане сваких стотину година
мала птичица једна и ујара у њу својим
маленијем кљаном. Кад птица излуде својим
кљаном сву ту гору, онда ће протече један
секунда у вјечности”. Дијамант, како је по-
знато, јест најдрагоценији и најтврђи камен, а
гора та по величини својој, морала би бити
једна од највећих гора. Колико ли би предали
времена, да излуде најка птичица својим
малим кљаном ту огромну гору! Но поред
тога кључне та птичица кљаном својим тек
једаред сваке стоте године. Јасно је да ту
оромну гору, по мишлену паметна дјечака,
никада не би излудила птичица: а ако ли би
се то и случило послане милиона година, то
би и то неисквазано дугачко вријеме било тек
као једна секунда у вјечности. Ако ли је пак
једна тек секунда у вјечности тако ненамјерно
дугачка, како мора онда да је дугачак сахат,
дан, година или чак *стотке* вјечности? Као
тод што се заноси глава наша кад гледамо из
високо наше кад покушавамо, да си предста-
вимо неизмјерну дуготрајност вјечности. Тако
хрјете мудро дијете причом својом да рече
цару, е се вјечност не може ни како измје-
рити као што се мјери вријеме на земљи и да
се она не може схватити. Но е друге стране
опет и то је истина да се Бог не може *таче*
ни замислити *разма као еванг.* Напријед
назвади смо Бога творцем, јер је он створио
све ствари, које према томе имају свој поче-
так у времену. Једини Бог није створен и као
створени, нема он, како рекосмо, *почетка*.
Но представимо си сами за часак, да је Бог
поставо пред милионе година. Могао ли он
тада постати сам од себе? Никако. Морао би

Будући вјечан, Бог је такође и *непро-*
мјенљив. Ако о Богу говорим, да је он бее-
мртан онда то значи, да он не умире. Исто
тако и кад кажемо да је Бог непромјенљив,
то ми тијем искажујемо, да се он *не мјени*.
То не можемо рећи о човјеку и о друмијем
створенијем стварима, јер се оне све промје-
њују. У 102. псалму стих 25.—27. вели се:
“*дано си, Госоди, поставио земљу и не-*
беса су дјеља ричу твојих. То ће проћи, а
ти ћеш остати; све ће то као хаљина ове-
тати, као хаљину промјенићеш их и
промјенићеш се. Али ти си тај исти и го-
дине твоје не ће иштећи.” Бог *постави* зе-
мљу, и небеса — дјело су руке Божјијех,
вели псалмопјевац. То значи да је Бог *ство-*
рио небо и земљу. Но небо и земља, по ри-
јечима неампопјевца, моралу једаред проћи,
т. ј. не ће остати *ујвек*, *вјечно* у овом об-
лику, у коме постоје, већ ће *овестати* као
хаљина и *промјениће* се као хаљина. И
сада примјећујемо ми свуда на земљи промјене.
Лишће н. пр. на дрвцу, у прољеће је нежно
и ситно, у лето нарасте и зелени се, а пред
зиму пожути и отпадне. Човјек је у мањком
и мужевном добу снажан, а у старости ослаби
и умре. Могло би се навести хиљадама при-
мјера који потврђују ту истину, да су све ви-
дљиве ствари *промјенљиве и пролазне*. Тек
један Бог остаје *ујвек једнак*. У почетку
свијета бијаше он *евемолућ*; *евемолућ* је и
данас, и никада не ће бити *немоћан*, већ ће
остати *вјечно евемолућ*. У почетку свијета
бијаше он свуда *супт*; свуда *супт* је и данас
и остаће *вјечно свуда супт*. И тако се Бог
не мјениа у бићу *своме*, него је дух *непро-*
мјенљиви. Ту главу божанствену била описује
псалмопјевац са двије три ријечи: “*али ти*
си тај исти” т. ј. ти си *ујвек једнак* не-
промјенљив. Ту исту главу била *Божјера* опи-
сује и апостол Јаков кад вели: “*сваки добри*
човјек и сваки поклон савршени овозго је,
човјек ова свелост, и којера нема
промјенљива ни сјенке мјенљива”. Будући
да је та вјерска истина *непоствжна*, она је у

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.BS

једно и врло утјешљива за нас. Утјеха је особито пријеко потребна човјеку у доба кад га стигну невоље и несреће у животу. За дјецу н. пр. нема веће несреће од смрти родитељске, јер их ови том приликом остављају за увијек, тако да дјеца остају сирочад. А ко може бити несретнији од сирочади? Таква несрећа стиже некада псалмопјевца Давида, како се то ра-забире из једнога псалма у коме тужно говори: „*отац мој и мати моја оставише ме*“. Но из тог псалма види се да Давид не остаде у тој прилици без утјехе, јер он говори даље у њему: „*али Господ прихвати ме*.“ Господ баш и јест прави отац све сирочади. Он је увијек уза њих и никада их не оставља, јер је он Бог вјечни. Колико и колико сирочади искуси на себи, е се Бог — небесни отац њихов брине за њих и чува их од свакога зла! И за то је за дјецу у вишем степену утјешљива та истина, е је Бог, Бог бесмртан. Но та истина исто је тако утјешљива и за умрле родитеље. Свештеник њеки бијаше присутан код умирања жене њеке иза које осташе ситна дјечица. Са неизмјерном тугом погледаше умирућа мати своју нејач. Тада јој рече свештеник: „*отац мој и мати моја оставише ме, али Господ прихвати ме*“. Не ће ли зар учинити Бог тако и са вашом дјецом? Чувши то, подиже умирућа свој молећи поглед према небу и рече: „Боже, свети и бесмртни! Не лиши дјецу моју старања свога!“ За тијем, утјешивши се доњекле прихвати: „и тако ето стављам нејач своју Богу, који не може умријети“.

Та истина доноси велику утјеху свакоме у опће човјеку разнима невољама у животу. То нам посвједочава пророк Исаија овијем ријечима: „*једини си ти отац наш; јер Аврам не познаје нас, и Израиљ не признаје нас за своје; ти си, Господе, отац наш, од увијек је име твоје: Искупитељ наш*“. Аврам и Израиљ или Јаков, били су праоци народа вјерскога и бијаху код њега у великом поштовању. Па и ти толико блиски народу јеврејскоме људи, одвратили се, по ријечима пророковцијем, од народа свога, и не познају га. Међу тијем није тако са Богом, небескијем оцем: он увијек види и познаје сву дјецу своју. За њега је Спаситељ говорио, да он знаде све нужде наше. Он је отац и покровитељ свакога појединог у свако вријеме.

То казује пророк ријечима: *ти си, Господе, отац наш, од увијек је име твоје: Искупитељ наш*“. То исто казује и света црква кад кличе: „*Господе, ти си нам уточиште од кољена до кољена!*“

На свршетку да размотримо, на што треба да нас побуђује изложена истина вјере. Свима је позната прича о неразумном јеванђеоском богаташу. У човјека тог толико је изобилно понијела љетина, е бијаху житнице његове премалне, да у њих спреми све жито своје, и он одлучи да поруши житнице своје и сагради веће, а кад изврши одлуку своју, намјераваше да рече души својој: „*душо! имаш много имање на много година; почивај, једи, пиј, весели се*“, „*Почивај*“ хтједо да рече души својој неразумни богаташ, дакле, до тога доба није имао он још мира, јер и ако је био богат, ипак је желио да се још већма обогати и страст за течењем богатства узнемиривала га. Но сад на пошљетку увидје и он, е има са свијем довољно имања, да може живјети као и онај богаташ, који се по свједочанству јеванђеља, веселио у све дане дивно. То се види из ријечи, што их хтједо рећи души својој: „*једи, пиј, весели се*“. Тако је смишљао неразумни богаташ, но Бог одлучи друкчије. „*Безумнице! ову ноћ узеку душу твоју од тебе; а што си приправио чије ће бити?*“ рече му Бог и узе душу његову у свијет загробни. А је ли могао богаташ тај понијети са собом онамо и своја земаљска богатства? О, никада. Око свога земаљског благостања бринуо се он много, а за старање о спасењу душе своје немаше времена. Међу тијем, која је корист човјеку, ако стече сав свијет, а душу своју погуби? Бесмртна душа наша одређена је за живот вјечни, и за то треба да је наша највећа и главна брига како ћемо спасти душу и стећи живот вјечни.

Св. апостол Јован вели: „*не љубите свијета и што је на свијету. Ако ко љуби свијет, нема љубави очите у њему: јер све, што је на свијету, тјелесна жеља, и жеља очију, и понос живота, није од оца, него је од овога свијета. И свијет пролази и жеља његова: а који твори вољу Божију, остаје до вјека*“. Из свештене историје познамо ми личност једну, која се налази у жељи тјелеса. То је био онај богаташ, који се спомиње у причи о убогом Лазару и који се

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

одијеваше у богате хаљине и весељаше сваки дан на сву мјеру. Из свештене историје позната је и друга личност која је била одана *жељи очију*. То је био други јеванђеоски богаташ, о коме смо мало прије говорили, који је смислио био, кад му изобилно уроди љетина, рећи души својојој: „*душо! имаш много имање на много година; почивај, једи, шиј, весели се*“. За тог су човјека добра земаљска била највећа добра, *храмом очију његовијех*. Има такође људи који за највеће добро држе почаст и славу овога свијета. То су они славољупци, за које рече Спаситељ, да рађе траже славу од свијета, него ли од Бога. Такви су људи одани *охолости живота овога*. Та тројака жеља синова свијета овога, по рјечима апостоловима, пролази. Само онај који твори вољу Божју *не пролази, него остаје до вијека*. Синови вјечнога опа небескога знаду да имају бесмртну душу и зато се више свега стају о вјечном добру своме, полажући га на Бога и увијек безусловно вршећи свету вољу Божју. *И тако дакле истина вјере, што је размоштрисмо, побуђује нас, да се мимо свега бринемо о спасењу душе и да наду своју не полагамо на пролазни и промјенљиви свијет, већ једино на самога Бога*.

Која нам својства бића Божјега открива рјеч Божја? Шта изражавамо, кад називамо Бога вјечнијем? Шта изражавамо, кад називамо Бога непромјенљивијем? Какву нам утјеху пружа истина, да је Бог вјечан и непромјенљив? На што нас побуђује та истина?

(Наставиће се).

О назаренима и њиховом учењу.

Пише Југ Станикић парох.

(Наставак од 35. броја).

Како назарени верују и уче о одношају верних према јевхаристији, односно према јевхаристичном хлебу и вину, то нам довољно није познато; но о томе не ћемо много ни разбирати, нити их у томе исправљати.

Рећи ћемо само толико, да се одношај верних према јевхаристичном хлебу и вину — дакако, после освећења — сам собом каже, сам собом одређује. Јер ако је јевхаристични хлеб истинито тело, а јевхаристично вино права крв Христова: онда нам се само собом каже, да верни видљиви хлеб и вино, а у

самој ствари тело и крв Христову имају особито назити и поштовати. баш као и самога Господа, Исуса Христа.

А да је јевхаристични хлеб истинито тело, а јевхаристично вино права крв Христова — то је напред довољно засведочено и доказано; с тога се више тиме ни бавити не треба. —

*

Св. наша мати, црква православна сама верује, те и учи своје верне, милу децу своју, да је св. тајна причешћа, односно да је хлеб и вино, или боље и правије, тело и крв Христова у св. причешћу не тек само „право јело и право пиће“ (Јов. 6 55.), за духовни живот човеков најнужније, а и најздравије; него да је света тајна причешћа уједно и „права истинита жртва“, у којој се „тело и крв Христова приносе за људе на жртву Богу.“

Да је св. тајна причешћа доиста „права истинита жртва“ у „Догматици“ се наводе следећи докази:

1.) речи самога Христа. Тако је Христос дајући својим ученицима благословљени хлеб рекао: „примите, једите, ово је тело моје“, па одмах додао: „које се за вас ломе;“ а пружајући својим ученицима чашу хвале Христос је рекао: „пијте из не сви, ово је крв моја новог завета“, па још јасније додао: „која се пролива за вас и за многе, ради остављења грехова“. А ломљење, односно резање тела и проливање крви бива само код принашања жртве Богу зарад опроштења грехова. А Христос је доиста и био „јагње Божје“, које је узело на себе грехе целога света, и које је принето било, односно које је принело себе на жртву Богу за грехе целога света.

2.) речи св. апостола Павла: „Гледајте Израјља по телу; који једу жртве нису ли заједничари олтара. Шта дакле говорим? да је идол што? или идолека жртва да је што? Није; него што жртвују незнабошци, да ђаволима жртвују, а не Богу; а ја не ћу, да сте ви заједничари с ђаволима. Не можете пити чаше Господње и чаше ђаволске; не можете имати заједнице у трнези Господњој и у трнези ђаволској;“ (I. Кор. 10., 18.—21.) и опет: „Имамо олтар, од којег они не смију јести, који служе скинији.“ (Јевр. 13., 10.) У овим местима упоређује се евхаристија са незнабожачком жртвом, те се евхаристија ставља над

незнабожачком жртвом; а жртва се само са жртвом мерити и упоредити може; — на даље се оно место, на коме се свршује св. тајна причешћа, на коме се освећује хлеб и вино, изриком назива „олтарем“ (жртвеником), баш као што се тим именом називало у старом завету оно место, на коме су приношене жртве.

3.) Сам је Бог преко пророка свога Махахије предсказао, да ће му се некад приносити жртва нова, „чиста“: Нисте ми мили, вели Господ над војскама, и не ћу примити дара из руке ваше. Јер од истока сунчаног до запада велико ће бити име моје међу народима, и на сваком ће се месту приносити кад имену мојему и чист дар“ (1., 10.—11.). — Тај „чисти дар“, та нова жртва није могла бити старозаветна, јудејска жртва, једно, што је та жртва већ постојала, те се није могла назвати новом, а друго Бог изрично вели: „не ћу примати дара (жртве) из руку ваших“ т. ј. Јудејских; — под том новом жртвом разумети жртве незнабожачке, посве је немогуће; тај „чисти дар“, та нова жртва, није могла бити ни жртва „духовна“, јер таква жртва, која је била „дух скрушен и срце скрушено и поништено“ (Псал. 51., 19.) принашана је Богу од побожних људи и у старом завету; под тим новим „даром“, том „чистом“ жртвом не може се разумети ни жртва крена, јер је она принета само на једном месту, на Голготи, а нов „дар“, „чиста“ жртва приносиће се Богу на сваком месту. Не престаје, дакле, ништа друго, него под тим новим „даром“, том „чистом“ жртвом разумети само жртву евхаристичну, која је доиста жртва нова, жртва чиста и Богу мила, а која се приноси на сваком месту.

4.) Стара и свагдашња вера цркве Христове; тако да наведемо само један доказ за то: ефески, васеленски трећи сабор вели: „ми свршавамо по црквама бескрвну жртву и таким начином приступамо ка тајанственим благословеним тајнама, и освећавамо се, причешћујући се светога тела и чисте крви Христа, који је све искупио“. (види о свему: Шевић — Макаријева Догматика II. стр. 261.—264.).

„Назарени не признају, да је тајна причешћа умилостивљавајућа жртва за живе и мртве. Своју тврдњу крепе тиме, што веле, да није у св. писму забележено о томе ништа,

шта више исповедају, да је свака жртва за живог човека излишна, а камоли за мртва“. („О назаренству“ — „Глас Истине“ 1888. стр. 133.)

Па да видимо, је ли „у св. писму забележено“ што о евхаристији као жртви.

У разговору својем са Јудејима Христос вели овима: „Ја сам хлеб живи, који сиће с неба; који једе од овога хлеба живиће вавек, и хлеб који ћу ја дати, тело је моје, које ћу дати за живот света“. (Јов, 6., 51.). — Христос дакле, вели, да ће „дати тело“ своје „за живот света“. То тело своје, дао је Он доста за живот света — на крсту. Но није било доста, да Христос само даде тело своје за живот света, него је још нужно било, да свет, живота свога ради, једе од тога тела: „који једе моје тело и пије моју крв, има живот вјечни“ (54.). — Но од тела, које је Христос на крсту дао, које је на крсту „за живот света“ на жртву принето било, није јео нико; нису јели ни његови апостоли, ни његови савременици; но све да су они од тога тела и јели, ми га не би могли данас јести, јер га и — нема. Али је свет од тога тела јести морао морали су га јести Христови апостоли, Христови савременици, па и сви људи каснијих и најкаснијих времена и векова. Христови апостоли и Христови савременици јели су то тело под видом „хлеба“; „и хлеб, који ћу ја дати, тело је моје“; а тако су тело Христово могли јести и људи каснијих времена, тако тело Христово једемо и ми данас, а тако ће тело Христово јести и људи најкаснијих времена и векова. „Хлеб“, који су апостоли јели, било је право и истинито тело Христово, оно исто, које је на крсту приковано било, које је Христос „за живот света дао,“ које је Христос на крсту Богу за грехе целог света на жртву принео. Па ако је тело Христово, које је на крсту приковано било, било тело жртве: онда је и „хлеб“, који је тело Христово, био хлеб, или боље и опет тело жртве; јер су евхаристични хлеб и тело Христово потпуно изједначени, истоветни: то су само два вида, два облика једне те исте ствари, два разна имена за ознаку једног те истог предмета.

— Дакле: евхаристички хлеб је право и истинито тело Христово; тело Христово је — жртва, онда је и евхаристични хлеб жртва.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

То је, ето, јасно и разговетно „забележено у св. писму!“

То доказују и речи св. апостола Павла: „Кадгод једете овај хлеб и чашу ову пијете, смрт Господњу обзнањујете“. (I. Кор. 11., 26.) Дакле „кад год се једе хлеб и пије чаша“, другим речима, кад год се свршава св. тајна причешћа, увек се „смрт Господња обзнањује“. Ово „обзнањује“ не значи и значити не може „опомиње подсећа“, него „обавља, понавља“; јер ако би се св. тајном причешћа „смрт Господња“ само спомињала, на њу подсећало: онда би св. тајна причешћа била само слика и прилика страдања и смрти Христове, а ту онда не би било истинитог тела и праве крви Христове, већ само слике и прилике истих. А како може „имати живот вечни“ само онај, који „једе тело и пије крв“, а не тек само слику и прилику тела и крви Христове: то, да би и ми могли „имати живот вечни“ морамо јести истинито тело и праву крв Христову; па да би ми истинито тело и праву крв Христову пити могли, нужно је, да се „смрт Господња“ обнови, поново обави. — Наравно не телесно, видљиво, већ духовно, невидљиво. — Дакле се св. тајном причешћа „смрт Господња“ обнавља, и у наше дане обавља; те по томе је св. тајна причешћа — жртва, баш као што је и грсна жртва.

(Наставиће се.)

Из најновијих одношаја англиканске цркве са цариградским патријархом.

Поводом посете коју је месеца фебруара 1898. године учинио виђени англикански епископ Јован салзбершки васељенском цариградском патријарху, изменуле су обе поглавице црквене — архиепископ кентербериски и патријарх цариградски — братске посланице са оваким садржајем:

Ламбетски дворца, 7. авг. 1899.

Његовој Светости Константину V, Архиепископу Цариградском и васељенском Патријарху, благодат и мир од Бога Оца нашега и Господа Исуса Христа.

Високоштовани и љубазни брате!

Примио сам Ваше пријатељско и братско писмо у почетку прошле године из руку нашег брата и епископа салзбершкога, који се овамо вратио из Цариграда, и одмах сам послао своју

фотографију да се преда Вашој Светости као знак радости и љубави, са каквом сам примио Ваше писмо. С поштовањем се односим према писму и према положеној му фотографији. А молићу се Богу уердно, да Вас Он сачува у царству Својем на многа лета.

Ваша је Светост замолила од нас да тачније изнесемо начине, којима желимо доћи до споразума и до најблискијих одношаја међу источном и англиканском црквом према 36. закључку сабора, држаног у Ламбетском двору 1897. године. Тешко је уопће изложити на хартији све епитнице, кад природа те жељене заједнице и опћења мора постепено напредовати и добити најпосле свој облик од карактера и услова времена, па се не може почети са тачним, одређеним програмом, који би а priori означио све црте тога опћења тачно. Али могу рећи, да ми желимо међусобно интересовање, које зависи од непрестаног напредовања у знању, надама и жељама обе стране, а исто тако и од опћих тешкоћа и препрека у служењу благословеном Господу и учитељу нашем.

Пре свега, ја Вас уверавам о дубоком поштовању, с каквим ми гледамо на јерархију православне источне цркве, која иде непрекидно путем пријемства од апостола. Као доказ за то поштовање могу показати нашу братску преписку са јерарсима источне цркве, која се у току векова од времена на време понављала и која је у последње доба, благодаречи епископима габралтарским и англиканском епископу јерусалимском, постала систематичнијом више него икада пре. И то би опћење било јаче и корисније, кад би патријарх цариградски заједно са мном изволео изразити своју жељу, да се сваки нападај и сваки прозелитизам, и с једне и с друге стране, уклони. Ојачало би затим потребно пријатељско јединство у мислима, кад би опет патријарх изволео препоручити своје клиру у Лондону, да посећује архиепископа, да посећује архиепископа кентербериског у свечане дане, а ја сам са своје стране готов преко господина Даулига посведочити своје дубоко поштовање према Вашој Светости. Тако исто, добро би било кад би све важне промене у унутрашњој управи цркава јављали један другом тако, да свака страна буде тачно обавештена о ономе што се догађа у једној или другој цркви. Намеран сам у ту сврху слати Вашој Светости преко г. Даулига неколико књига сваке године, у којима ће бити имена и чиновни свега клира наше цркве.

Господин Даулиг може разјаснити све ситнице тих књига, о којима бисте желели разјашњења. Осим свега тога, може бити, да ћемо моћи бити Ваши сарадници у делу (духовног) образовања и специјално у делу распрострања и ширења Светога Писма. Врло ми је мило, што јерођакон Текноул живи у Енглеској са намером, да научи енглески језик и да упозна наше ближе, него што је данас, са оним што се догађа у источној цркви под Вашом мудрошћу и просвећеном управом.

Поштовани и љубазни брате! Молићу се нашем небесном Оцу, да нас сачува Он увек под Својим светим закриљем и да милостиво излије на Вас и на Вашу цркву безбројне Своје благослове.

Остајем одани брат

Фредерик

Божјом милостију Архиепископ
Кентербериски.

Одговор васељенског патријарха на писмо кентербериског епископа:

Високопросвећени архиепископе Кентербериски и први јерарше целе Енглеске, г. Фридериче, у Христу Богу љубазни мили брате, благодат Вашем Високопросвештенству и мир од Бога Оца и Господа нашег Исуса Христа!

Донесена нам преко високопреподобног о. Теодора Даулига, око половине прошлог месеца августа, братска писма Вашег дубокоштованог и милог Преосвећенства, прочитали смо са онаком љубављу, са каквом су и писана, и са тако озбиљном пажњом, какву заслужује природа тако важног дела, и она су нам донела велику радост и највећу духовну утеху. Прославили смо у духу своје Господа славе и помолили се из дубине душе, да милостива десница Божја умножи године Вашег поштованог Преосвећенства, у којем ми видимо оваплоћену хришћанску љубав, која је баш пуноћа свега закона и из које, кад се показује она у тако чистом хришћанском расположењу и осећању, сија право и велико добро за свет; када посејана спочетка као зрно горушично идеја братских одношаја и опћења међу светим Божјим црквама, а особито међу источном црквом и англиканском, расте у дрво велико и плодовито, под чијим се гранама и животворном хладовином настајују побожни христољубиви народи, славећи Спаситеља света.

О ономе, што је написало Ваше Високопросвештенство као одговор на нашу молбу, како ћемо доћи до најблиских, да кажем, одношаја између цркава, и којима смо, по милости Бо-

жјој, сада нас двојица духовне вође, јављамо Вашој љубави, да су се напомене и опаске Ваше удостојиле и нашег потпуног и савршеног признања. Ствар је тако света, Богом благословена, а обе је цркве ватрено желе, па је тешко, чак и немогуће одредити је у састављеном а priori програму; та од малена смо научили, да није ништа ни онај који ради, ни онај који сеје, ни онај који залива, него Бог који даје те расте, под чијим руковођењем дело ово не треба никаквог нашег руковођења, осим тога, да отворимо срца своја и да се очистимо и расположимо сасвим у корист хришћанске истине и да, на тај начин, поравнимо путеве Господње. А како је први корак томе, без сумње, међусобно интересовање, о којем спомињете, Ваше Високопросвештенство, у писму своје, интересовање чије су прве последице с једне стране међусобна препорука обе странке клиру своје, да у свечане дане појавом својом посведочи уважење своје, наш православни клир у Енглеској архиепископу или месном епископу англиканске цркве а англикански клир у Цариграду васељенском патријарху, и званично обавештавање с обадве стране о мање више важним догађајима у цркви једној и другој, то ми све ово од свег срца примамо и одобравамо јавно оба предлога, те ћемо и учинити све што треба, да се први предлог изврши, а што се тиче другога (предлога) то ћемо јављати и обавештавати Вас о важним фактима која ће Вас занимати, или преко званичног патријарашког журнала „Εκκλησιαστική Ἀληθεία“, или преко самог свећеника Теодора Даулига, или и преко писама. Дакле, почињући оданае, сад јављамо Вашем Преосвештенству, са великом тугом, да је преминуо у Господу патријарх александријски кир-Софроније, који је управљао тридесет скоро година александријским патријарашким престолом после удаљења његова од цариградске патријаршије, којом је пре управљао три године. Бијографске податке начи ће Ваша љубав у журналу „Εκκλησιαστική Ἀληθεία“, који Вам шаљем тим поводом.

Уверени смо, да је високопредобни јереј Даулиг известио већ Ваше Преосвештенство о томе, са каквом смо љубављу и искреном радошћу примили и Вашу братску изјаву и жељу, управљену с једне стране на то, да се уништи сваки напандај или прозелитизам и да се тако уклони један од главних узрока, са којег хладни љубав многих, а с друге — управљену на озбиљно

WWW.UNILIBRS
У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

старање о издању и ширењу Светога Писма, и како смо искрено интересовање, према тим питањима показали. Доста ће бити, ако рекнемо, да смо после Баших писама одмах назначили комисију, у коју су ушли наш велики протосинђел Хризостом, секретар Св. Синода архимандрит Фотије и Велики Јерокирике патријаршки Григорије, а која је са јерејем Теодором Даулигом расправљала горње и још неке друге теме, за које је Даулиг молио разјашњења и заједничка претресања. Ми смо уверени, да Вас је Даулиг убедио, као што му је и комисија казала, да источна црква није никад показивала ни допуштала прозелитизма против какве цркве, а најмање против англиканске, као што то речитије и јаче од сваке људске речи и изјаве потврђује стална и стара практика четири патријаршке цркве. Остаје само да се уради, да се и Англиканци на истоку клоне тог бесплодног посла, који ствара једино бездну међу вернима једне и друге цркве. Што се тиче издања и ширења св. Писма, то је наша патријаршија, набавивши већ штампарску машину најсавршенијег система, узела за главну своју дужност издање св. Јеванђеља. У ту сврху ради већ годину дана специјална комисија богослова професора овдашње наше богословске школе, и ми се надамо, да ће кроз кратко време реч Божја бити раширена у много хиљада примерака међу православне Хришћане Мисионари библијских друштава, који са св. Писмом продају нашој браћи и друге саблажњиве књиге и говоре. кадикад против свештених обичаја православља, не обраћајући ни на што пажње у намери да шкоде религиозном осећању, наравно удаљавају се од овог посла сасвим. И умукнуће страсти, које се можда гасе у срцу неких између њих, али које озбиљно сметају делу мира.

Друга питања, озбиљнија, расправљана у комисији са јерејем Даулигом, одгођена су на згодније време на пристапак обе стране.

А крај свему томе је, мили у Христу брате, — јачање узајамне љубави и тежње сједињење срдаца наших и срдаца нашег клира и народа, јер из срдаца пуних љубави расту плодови дрвета мира и сагласности, опћења и јединства, хришћанске вере и наде. Умножио Бог године Вашег поштованог Преосвећенства и сачувао Вас здрава и радосна, дарујући у изобиљу и Вама и Вашој преосвећеној јерархији христољубивом англиканском народу Своје свете дарове.

Јерођакон Јеротеј Текнопул у својим писмима, упућеним на нас, изјављује своју безграничну захвалност на гостопримству и пажњи, којом се користи код Вас, благодарећи Вашем Преосвећенству и преосвећеном епископу салзбершком. Но и ми, с наше стране, изјављујемо Вам своју захвалност за то и кроз мало времена послаћемо и другог клирика наше цркве ради образовања у оксфордском универзитету.

Остајем са особитом љубављу премилог и љубазног Високопреосвећенства

љубазни у Христу брат

Константин

патријарх цариградеки.

1899. г., 15. сеп.

Мисли о проповедништву.

А лудих и празних запиткивања клони се, знајући да се рађају свађе. А слуга Господњи не треба да се свађа, него да буде кротак к свима, поучљив, који неправду може подносити и с кротошћу поучавати оне, који се противе: еда бих им како Бог дао показје за познање истине, и да се ископају из замке ђавола, који их је уловио живе за своју вољу.

2. посл. Тим. гл. 2. ст. 23—26.

*

Што је мање у цркви тим ревностији морамо бити (у проповедању). Немар оних који не дођу не треба да је узрок хладњењу наше ревности. Ми морамо сто увек богато поставити, да немарници из искуства науче, какву су добит пропустили, те да проповед марљивије посеђују.

Св. Јован Златоуст.

*

Онај који учи нек се побрине више за јасноћу него за лепоту својих речи. Не само у разговору са појединцима или некима, него, и то још у већем степену, кад народу говоримо морамо тежити да нас разумеју. Јер код разговора има сваки право да пита; а кад сви ћуте, да једног чују, кад су сви погледи на једног упрти, тада нит је у обичају нит пристојно питати о оном што ко није разумео; стога мора проповедник помоћи поглавито онима који ћуте.

Бл. Августин.

*

Дај Боже, да су наше опомене од користи! Али рецимо, да они грешници успркос нашим

опоменама остану непокорни, зато опет не треба престати добар им савет давати. Та извори извиру ма нико воде не носпо, потоци жуборе ма нико не шио, реке теку ма нико воде не грабио. Тако мора и проповедник свим силама радити ма се нико не освртао. Та, највећи пријатељ човечанства Бог, прописао нам је као проповедницима, да не пропуштамо ништа, да не ћутимо, па ма нас слушали или не, остали или отишли. Ако твоји слушаоци не приме семе, које си бадио и не донесе плода послушности, ипак ћеш ти добити од Бога своју награду за твој груд, баш као да су те послушали, јер си ти своје учинио. Ми нисмо одговорни ако се наши слушаоци не крену, ми смо само обвезни опоменути их. Опомињати је наша дужност, а слушати нас, то је њихова. Ако они на наше опомене добро узраде, они ће примити награду а не ми. Исто тако као што ће их и освета стићи кад их опоменемо па нас не послушају.

Св. Јован Златоусти.

*

Ништа тако не користи слушаоцу као кад говорник не говори ништа велико од себе, већ сваку сумњу горделивост од себе одбија.

Св. Јован Златоусти.

*

Од врло велике је користи за добар учин проповеди, кад проповедник не износи ништа велико, већ кад је од сваке сумње далеко.

Св. Јован Златоусти.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(На дан св. Оца Николаја), као дан славе св. Николајевске саборне цркве Карловачке, благоизволео је Његова Светост, преузвишени господин патријарх *Георгије* служити св. литургију у тој цркви. Проповедао је впреч. г. протосињел и професор Богословије *Др. Георгије Летић*. (Проповед доносимо напред. Ур.)

(*Парастос*) Епархијска Конвисторија Бачка приредила је јучер, 11. (23) децембра о. г., у саборној Св. Ђурђевској цркви Новосадској, годишњи парастос благоупокојеном епископу Бачком *Герману Опачићу*.

(*Протођакон Филип Радичевић*). Јављају нам са Цегниња, да ће тамошњи протођакон *г. Филип Радичевић* прославити 16. децембра о. г. четрде-

сетогодишњицу своје свештеничке службе у Митрополији Цетињској. *Г. Радичевић* је уз четири Црногорска Митрополита, кроз оводни низ година, безпорочно, верно и ревно служно, у корист свете православне цркве, а и данас још тако приљезно и примерно служи као дворски протођакон и секретар Митрополије Цетињске. Срећно и часно и од сада!

(*Похвале достојно.*) Од неког времена поклања се врло велика пажња верском васпитању наших војника у сталноме кадру. Појави овој може се сваки прави пријатељ наше отаџбине радовати. И ми од свег срца и душе благодаримо иницијаторима на тој пажњи према нашој светој православној вери. Али што нас је побудило да узмемо перо у руке, те да одамо достојну хвалу, ово је. Пре извесног времена били смо послем у министарству војном и то око вечерње, а у очи једног великог празника. Стојећи у одељењу г. началника за живињерски одсек, изненадили смо се, када уђе војник и са највећом смерношћу прислужи кандило пред иконом св. оца Николаја. Упалив кандило војник се смерно прекрсти и изиђе напоље; примеру његовом следовасмо и ми, т. ј. прекрсти смо се и Богу помолисмо; а по том довршисмо наше послове. Колико је на нас ово дјествовало, реч је наша слаба да искаже то. Узданули смо и рекли смо: а за што то није по свима надлештвима тако; или зашто то није тако бар у духовним судовима и у свима саседањима где се правда изриче? Зар не би на душу и срце парничара, дјествовало упаљено кандило пред иконом и зар они не би тада гледали у суд као у неку освећену зграду? Ми велимо, да би било врло корисно и с тога молимо надлежне за наређење, да се по свима заседањима Дух. Судова грађанских и општинских, наместе иконе и пред овима редовно пале кандила. Молећи за ово, ми са наше стране топло благодаримо г. Министру војном, што је у зграде министарства свог унео св. иконе и наредио: да се пред њима пале кандила у очи свакога празника као и на дане самих празника.

(*Англиканци и Православље.*) Одавно се онаја у англиканској цркви племенита тежња за сједињењем или бар приближењем православном Истоку. Та је тежња добила свога израза и на свеангликанском сабору или тзв. ламбетској конференцији од 1897. године. У 36. резолуцији препоручује се прелатима англиканске цркве да уђу у темње опћење са „православним источним патријарсима, св. Синодом руским и са главним властима разних ист. цркава са том сврхом да се дође до јасније саглас-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ности и тежњих одношаја међу англиканском и источним црквама.“ И почео се одмах и покрет у том правцу. Прво се обратише на источне патријархе. Епископ салзбершки почетком 1898. године пође у св. земљу. По њему посла архиепископ кентербериски ламбетску резолуцију. У сва четири ист. патријархата је долазио салзбершки епископ, свуда је најрадосније дочекиван, особито у најважнијем ист. патријархату цериградском. И цар. патријарх доби ту резолуцију 28. фебруара 1898. године. Одмах написа он писмо кентербериском архиепископу, молећи га да му разјасни, шта англиканци мисле под „јаснијом сагласношћу“ и „тежњим одношајима.“ И англикански му архиепископ одговара посланицом од 7. августа 1899., на коју изиђе и формални одговор од патријарха цериградског, које доносимо на другом месту овога листа. — И не стадохе ту Англиканци, они пређоше и на дело. Тежња за упознавањем ист. црква и богословља православног умножила је наиме и књижевност са неколико ваљаних дела, као „о црквама истока“ архијакона Спиклера и: „Осамдесет векова прав. грчке цркве“ од Гора. Тако раде Англиканци, а Бог ће дати паће и на прави пут изаћи.

П. Ђ. Н.

Ради уважења.

Поштоване претплатнике, који нам дугују претплату — било за ову, било за прошле године —, тако исто и славне црквене општине, које дугују за уврштене стечајеве и огласе, молимо, да нам дуг свој подмире до конца ове године.

Администрација „Српскога Сиона“.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

За који дан изаћи ће календар

„ОРАО“

ЗА ГОДИЊУ 1900-ТУ

с 1 вел. премијом и 106 ликова и слика у тексту

уз сарадњу српских књижевника

УРЕДИО

ЧИНА СТЕВА В. ПОПОВИЋ

Цена му је стара 1 круна за Аустро-Угарску, 1 динар за Србију.

Растуривачима календара »Орла« дајемо 25% рабата.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ. 218 1—3

Услед умировљења овдашњег учитеља г. Владе Вујића расписује се стечај на овдашњој VI. р. мешовитој школи. Плата је у готовом новцу 400 ф. за пофторну школу 40 фор. стан са ванредном бантом, 1½ ланац ораће земље на коју учитељ еквивалент плаћа, два хвата тврдих дрва за кујну, 10 фор. за перовођство. Од погребга где буде позват 50 нов. Дужности шк. уредбом прописане. Рок стечају је 6. недеља од последуврштења овог стечаја у „Срп. Сиону.“ Молбенице треба слати на потписанога.

Из седнице месног школ. одбора држане у Сараволи 5. (17.) Децембра 1899. год.

Милош Челекетић.

парох и председник.

Бр. 1348 и 1680 ex 1899.

219 1—3

СТЕЧАЈ.

На парохују II. разреда у Омољци и IV. разреда у Фердину.

Компетенти нека се прописно пријаве до 19. (31.) јануара 1900. год.

Епарх. конзисторија вршачка.

Бр. К. 190/102. ex 1899.

215 3—3

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај на упражњено парохиско место VI. разреда у Српском Титову (у Барањи).

Молитељи имају своје ваљано инстурисане молбенице до 1. (13.) јануара 1900. год. путем својих претпостављених власти потписаној конзисторији поднети.

Из седнице епарх. конзисторије будимеке, држане у Будиму 5. (17.) новембра 1899.

Председништво.

ДРУГИ ОГЛАСИ

СТЕВА ПИСАРЕВИЋ

само свештеничког одеда кројач

Дунавска улица бр. 20. **НОВИ САД** Дунавска улица бр. 20.

Част ми је пречасној г. г. свештеницима до повољног знања ставити и моју радиону препоручити у којој се само за српско свештенство одело израђује сваковремено, кампавки од чоје и кадифе имадем готови. За свако парче, које се у мојој радиони изради гарантујем, да мора бити правилно израђено, и добро да стоји.

Цене су умерене, мустре на углед шаљем франко.

2—3

ХРИШЋАНСКО-ПОЗЛАРСКА РАЈОНИЦА ЗА ПРКВЕНЕ УТВАРИ

ЛУДА ТАУША

Дунавска улина у НОВОМЕ САДУ код Златног Крста

РАДЊА ПОСТОЈИ ОД 1883. ГОД.

За набавку стого правољазних прквених утвари, у соп-

ственој изради а јединицом ценом, препорукујућем моју хришћанску

позлатарску рајоницу и бољато стовариште. По чуду јединице

цени може свака славна српска правољазна прквена општина

себи прквене утвари набавити, као: оукаде, барјаке, литије,

пиколке и све задружне заславе, небо, слихаре, завесе, нагоње,

застирање на загну транезу, паштаннице, појасеве. Јакте: рипице,

кантила, чираке преу увери, чираке-трикиге, крстове, кивоте за

часну трапезу, петохтебнице, бројанице, разне ручне крстове,

кадионице, путаре, брике, венчанице, пољезеке од стакла и

бронза. Икона на платну, лиму и дрвету, луком рабуне масном

бојом за пецавање. Руске иконе у сребро и злато коване, као

и ва артији и сјаку.

Продјакем без путника, те се тако скупцеени путни тро-

шкови о провизије од еснапа одбајају, и због тога сам у стању

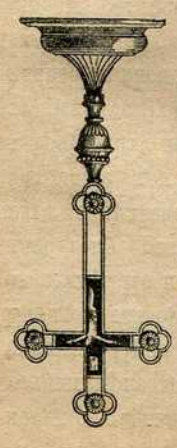
итов, муштерније јединице послужити.

Моју позлатарску рајоницу препорукујућем за нарађивање свију

моућних прквених послова: нове иконостасе, тронове, Христове тро-

нове, пезнице, столоче, као и оправку старих столова итд. Много-

броја привања и сведочење важе за соудну и поштвену послугу.

Од 250 - 600 фоп.

217 2-3

О поштованјем ЛУДУ ТАУШ.

35 45 55 фоп.

ЗВОНОВИВНИЦА И ФАБРИКА
АНТОНА НОВОТНИЈА
У ТЕМПИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање ливачких звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично улашенио звончење, провјено са круном од кованог гвожђа, тако улашениом, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту изгубило, чиме се звона сачувају да не пуку.

Особито препорукујућем од мене изнађена и много пута одликована патентирана са отвореним одушкама провјена звона, која имају улуотрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звонче од 200 килограма изјелуначује са звуком дуплих по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Јакте препорукујућем козе за звона од кованог гвожђа, у торону слободно стојеће; звона или шете за сатове од метала; прашене старих звона са крунама од кованог гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

Маустровани ценовници и прорачуни трошја бесплатно и франко.

На милнарској земаљској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом милнарском медаљом.

Препшлата, отласе, стечајеве и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништу "Српског Сиона" у Карловце. За отласе, обраве и стечајеве лика се б повр. од једног реда епитних слова а за жил сваки пут по 30 новр. — Неплаћена писма се не примају, — Рукописи се враћају.

Штампа: Српске Милнарског Штампарије у Ср. Карловцима.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА